

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 zlr. 45 kr., miesięcznie 1 zlr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 zlr. 30 kr., miesięcznie 1 zlr. 35 kr. — Insercyja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGŁĄD.

Monarchya Austriacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Szwajcarya. — Włochy. — Dania. — Szwecya. — Królestwo Polskie. — Rosya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austriacka.

Sprawy krajowe.

(Nowiny Dworu. — Fundacye w Padwie w pamięć pobytu Cesarza. — Ułaskawienia.)

Wiedeń, 25. stycznia. Jej Cesarzewiczowska Mość Arcyksiężna Zofia obchodzi w przyszły wtorek rocznicę Swych urodzin (urodzona 27. stycznia 1805). Przed południem odprawione będzie nabożeństwo w kościele parafialnym Burgu, wieczór będzie przedstawienie dramatyczne w apartamentach Jej Cesarzewiczowskiej Mości.

Ambasador hiszpański przy Dworze Cesarskim Don Luis Lopez de la Torre Ayllon, który jak wiadomo był odwołany i przeznaczony na posadę ambasadora w Lizbonie, pozostanie teraz w Wiedniu.

— Kongregacya prowincjonalna i municypalna prowincyi i miasta Padwy ogłosiła program uroczystości przyjęcia Najjaśniejszych Państwa; 250 dziewcząt ubogich z rozmaitych gmin prowincyi otrzyma wyposażenie, a prócz tego rozdane będzie wsparcie ubogim; dalej przeznaczono procent od kapitału 12.000 lirów po wieczne czasy na uposażenie dwóch miejsc bezpłatnych w zakładzie głucho-niemych.

Izba handlowa w Padwie uchwaliła, by w pamięć przyjazdu JJ. MM. Cesarstwa rozdawano corocznie 600 lirów między podupadłych i zasłużonych rzemieślników.

— Jego Ces. król. Apostolska Mość raczył najwyższem własnoręcznem pismem do hrabiego Bissingen, c. k. Namiestnika w prowincyach weneckich dd. Brescia, 13. stycznia r. b. opuścić najlaskawiej ośmiu więźniom w Wincenzy resztę kary, czterem połowę a dwóm trzecią część zasądzonej kary. — Najwyższy ten akt łaski został natychmiast wykonany.

— Jego c. k. Apost. Mość raczył na prośbę księdza prałata z Malo, prowincyi Vicenza, Don Pietro Antonio Peroni, przeznaczyć najw. rozporządzeniem na wybudowanie tamtejszego kościoła parafialnego 1000 zlr.

Jego c. k. Apost. Mość raczył najw. rozporządzeniem z 14go b. m. darować resztę kary czterem skazanym, którzy karę swą odsiadują w Bergamo.

Na mocy najw. rozporządzenia dopełniono niezwłocznie aktu łaski cesarskiej.

Hiszpania.

(Statystyka królestwa. — Jenerał Prim. — Proklamacye. — Doniesienia z wysp filipińskich. — Depesza z 21. stycznia.)

Madryt, 14. stycznia. Przedsięwzięty być ma spis ludności w całym państwie, a przy tej sposobności sporządzone będzie dokładne zestawienie statystyczne wszystkich przedmiotów mogących kraj obchodzić. — Trybunał wojenny i marynarki wyzwał, że jenerał Prim może być sądownie ścigany za pismo swe przeciw zwierzchnościom katalońskim, zaczętem na mocy tego wyroku zwołany być ma trybunał sądowy złożony z jenerałów. — Od niedawna rozszerzają się w stolicy coraz nowe proklamacye w duchu republikańskim, lecz nie robią wrażenia. Rząd ma się na baczności, a w razie powstania przytłumiony je niebawem. — Z wysp filipińskich donoszą, że usiłowano tam wzniecić zaburzenia, czemu jednak zapobiegli.

— Depesza z Madrytu z 21. stycznia donosi: „Podług gazety urzędowej zgadzają się ministrowie we wszystkich kwestiach. — Banda Hierków korzystała z wydanej amnestyi i poddała się.”

Anglia.

(Okolnik Palmerstona do członków parlamentu. — Ugoda z rodziną królewską Audhy. — Niebezpieczeństwa w położeniu Anglików. — Marynarka kupiecka angielska i francuska.)

Londyn, 21. stycznia. Lord Palmerston wydał następujący okolnik do liberalnych członków parlamentu:

„Downing-Street, 16. stycznia.

Mój panie! Ponieważ zebranie parlamentu naznaczone jest na wtorek, 3. lutego i sprawy wielkiej wagi mają być przedłożone roz-

wadze jego, tedy śmiem żywić miłą nadzieję, że przy otworzeniu parlamentu zechcesz pan być obecnym na swoim miejscu w izbie deputowanych.

Mam zaszczyt i t. d.

Palmerston.”

— Detronizowana familia królewska w Aude miała wejść stanowczo już w ugodę z kompanią wschodnio-indyjską, tak że sprawa ta niebędzie wytoczona w parlamencie, a najwięcej jeszcze. jeśli przyjdzie o tem do mowy tytułem interpelacyi. Do poparcia praw swoich zamierzają jeszcze i inni książęta indyjscy przybyć do Londynu.

— Chociaż część publiczności angielskiej zdaje się pojmować politykę rządu angielskiego w środkowej Azji, przecież niepochwala nikt pewno wyprawy przedsięwziętej do Persyi; osobliwie pochód Chamberlaina na Afganistan obudza wcale niemiłe wspomnienia, a artykuł *Heralda* z 21. b. m. o charakterystyce kilku szefów afgańskich sprawił bardzo przykre wrażenie. Affredowie i Mormundy, których krajem ma powracać Chamberlain, dwa pokolenia liczące razem do 80.000 zbrojnych ludzi — powiada wspomniany artykuł — nienawidzą Anglię śmiertelnie, ponieważ polityka Lorda Dalhousie przywiodła ich do rozpacz, a polityczny agent, towarzyszący tej ekspedycyi lądowej, major Lawrence, jestto ten sam oficer, czy też brat tego samego oficera, który w roku 1839 brał osobiście udział w zbурzeniu ich włości. Nawet sam Dost Mahomed, bardzo przebiegły starzec, niespogląda wcale z zaufaniem na politykę Anglii, i jak słysząc ośmielił się już nawet wystąpić z żądaniem, by mu zwrócono dolinę graniczną i twierdzę Peszawer. Oprócz Dosta należy do teraźniejszych sprzymierzeńców Anglii ów Chan Khelat, któremu Anglicy zabili ojca, który wygnany przez nich z kraju zbrojną ręką zdobył napowrót swoje księstwo i zamordował politycznego agenta Anglii. W okolicy Kandahary nakoniec zetkną się Anglicy z potężnym Aktur Chanem, jedynym z najzaciejszych nieprzyjaciół panowania angielskiego, i wojownikiem, którego niemożna lekceważyć, gdyż jak wiadomo wydał on niegdyś Anglikom zaciętą bitwę nad brzegami Helonundu. Przy nim zastaną też zapewne syna jego przyjaciela i towarzysza broni Akram Chana, „którego rozstrzelaliśmy za to, że niepodzielał naszego zdania w prawach Szacha Soojaha. Moglibyśmy naliczyć tu jeszcze tysiące takich niemiłych przykładów, ale zdaje nam się, że wyjaśniliśmy dostatecznie, jak wielkie niebezpieczeństwo zagraża naszej wyprawie.” (Wspomniane o dzienniku *Times* znaczne koncentracye wojska w Peszawerze można przeto uważać za środki ostrożności, które niekoniecznie zapowiadają zamiar zdobycia Afganistanu).

— Zastosowanie pary do marynarki kupieckiej stanowi jeden z przedmiotów najmocniej zajmujących obecną epokę. W obec rezultatów, jakie z tego zastosowania odnieśli Anglicy i Francya, nie można się ociągać z zaprowadzeniem u siebie tej potężnej dzwigni stosunków morskich. Wiadomo już, iż przygotowania robią się w tem: wielkie projekta się dyskutują, obrabiają i spodziewać się należy, że nie zadługo nie sama Anglia dzielniemi parowcami swemi przerzynać będzie nurty Atlantyku. Nie od rzeczy będzie obejrzeć skład i bogactwo marynarki kupieckiej angielskiej: obaczywszy to, będziemy mogli zrobić porównanie z zasobami w Francyi w tej mierze.

Zeby mieć jakąś zasadę porównania, najstosowniej będzie zdać sobie sprawę z ogólnej siły morskiej Anglii, licząc w to żaglowe i parowe okręty. W dniu 1. stycznia 1855 r. według nader interesującego dokumentu, który ogłoszono w *rocznikach handlu zewnętrznego*, ogólna siła morska kupiecka Wielkiej Brytanii liczyła 36.348 statków wszelkiego rodzaju, tak żaglowych jak parowych. Gdyby tę całą masę okrętów rzędem ustawieć jeden za drugim, tak iżby się z sobą stykały, obliczając, że każdy z nich przecięciowo ma 40 metrów długości, (co jest nader mało, gdyż wiadomo, iż nie jeden z parowców transatlantyckich ma 80. 90 i 100 metrów a nawet i więcej długości, jak *Himalaja* na przykład), to w takim razie flota kupiecka angielska zajęła by bez przerwy przestrzeń 1454 kilometry czyli 363 mile geograficzne wynoszącą, i mogłaby tak sznurkiem rozciągnięta, jedynym jego końcem oprzeć się o brzegi Tamizy a drugim dotrzeć do portu Lizbońskiego lub Gdańskiego, a na kanale La Manche mogłaby się w czterdzieści pięć sznurów zwinąć, zajmując całą przestrzeń morską między Douvres i Calais imponującą masą floty, po 45 statków w rzędzie jeden za drugim liczącą. Mając na pokładach cały skład osad swoich okrętowych, flota powyższa, bio-

racą ładunku 5 milionów 116.000 beczek, po 1000 kilogramów beczka, dałoby armię (zawsze kupiecką tylko, pamiętajmy to dobrze) 270.000 marynarzów wynoszącą.

Wyliczmy teraz dla porównania skład floty kupieckiej francuskiej, żaglowej i parowej razem. Liczyła ona w końcu 1855 r. 14.248 statków, z ładunkiem 872.156 beczek. Ile wynoszą osady, nie wiadomo. Co do liczby więc statków widzimy, że ta stanowi zaledwie trzecią część siły angielskiej, co do ładunku, zaledwie szóstą.

Obaczmy jaką w tych cyfrach, jak tu, tak tam, gra rolę para. Kupiecka marynarka francuska całego bogactwa posiada 225 parowców, biorących razem 44.493 beczek ładunku. W portach morza Śródziemnego znajduje ich się 117, na Oceanie 108. W porównaniu z tem co mają Anglicy, jest to niesłychanie mało, a przytem pamiętać należy, że i do tego Francya nader powolnie przychodziła: w r. 1845 wszystkiego posiadała ona 109 parowców; dziesięciu lat potrzeba było na zdublowanie tego majątku.

I w Anglii stosunkowo ilość parowców niewzrastała prędzej, ale tam główna posada od dawna już szeroko była położona. W r. 1845 marynarka kupiecka parowa liczyła tam już 1012 statków; w r. 1855 posiada ich 1480 ładujących 298.216 beczek, to jest sześć razy przeszło więcej niż Francya. Podając te liczby, winniśmy zwrócić uwagę, iż mówimy tu tylko o samej marynarce europejskiej; parowce należące do licznych kolonii angielskich nie wchodzą tu wcale w rachunek.

Ogromny ten zasób parowej siły morskiej Wielkiej Brytanii w następujący sposób rozdziela się między składowe części jej państwa: Anglia właściwa posiada 1127 parowców, Szkocya 223, Irlandya 130. Siła ta po części koncentruje się w siedmiu lub ośmiu głównych portach: Londyn ma 407 parowców, Liverpool 250, Glasgow 108, Newcastle 98, Shields 82, Dublin 46, Hull 82, Sunderland 38 i t. d.

Port Hawrski wraz z Rouen, który jest jego avant-portem, posiada tylko 95 parowców, Marsylia 91, Nantes 20. I to już prawie wszystko.

Wiadomo, iż żelazo coraz więcej używanem być zaczyna do budowy statków parowych. W Anglii już prawie zupełnie zastępuje ono drzewo. Biorąc tylko na uwagę trzy wielkie porty Wielkiej Brytanii, widzimy, iż w Londynie na 102 statki zbudowane tam i immatrykułowane w r. 1854; 79 było żelaznych, w Liverpoolu na 37, żelaznych 26, w Glasgowie na 33, żelaznych 29. W końcu 1854 r. parowa flota angielska liczyła 537 parowców żelaznych a 942 drewnianych; zrobić tu należy uwagę, że statki te drewniane są po większej części stare i nie na długo się zdadzą. Godnem jest również uwagi, jak ważna u Anglików gra rolę śruba, jako siła poruszająca. Kompania półwyspowa i wschodnia w r. 1854 immatrykułowała same tylko statki śrubowe. Inne kompanie idą za jej przykładem, jakkolwiek nie tak absolutnie, a najlepszym tego dowodem, że dwie piąte ogólnej cyfry statków, zapisanych do imatrykuł w r. 1854 w Londynie, Liverpoolu i Glasgowie, stanowiły statki śrubowe. A jednakowoż na 1480 parowców składających ogólną siłę marynarki kupieckiej angielskiej, 274 dopiero jest opatrzonych śrubami.

Londyn i Liverpool, jak wiadomo, stanowią główne ogniska, z których wybiegają wielkie parowce angielskie: z Londynu na Europę głównie, z Liverpoolu na takzwane długie kursa (longs cours). Z 250 parowców, które posiada ten port (25 więcej jak wszystkie porty francuskie razem wzięte), 140 statków przeznaczonych jest na transporta przybrzeżne, na holowniki i t. d., reszta zaś, 110 mniej więcej, pełni służbę regularną na 23 wielkich liniach nawigacyjnych, które z Liverpoola rozchodzą się na wszystkie części świata, a mianowicie: 7 chodzi do Ameryki, 2 do Afryki, 2 do Indyi i Australii, 3 na wschód, 6 na zachodnią część morza Śródziemnego, 2 do Francyi wschodniej, 1 do Antwerpii. Z cyfr podanych w dokumencie wspomnianym przez nas, okazuje się, iż amatorowie Liverpoolscy posiadają w statkach wszelkiego rodzaju wartość 250 milionów fr. przenoszącą. Statki te, których ilość z każdym dniem wzrasta, przewożą na wszystkie morza i do najodleglejszych części świata, ogromne ilości wyrobów, w części pochodzących z Manchester, których zbyt nieustanny stanowi dla tego przemysłowego grodu, jako i dla Liverpoola najważniejsze źródło handlowego majątku Wielkiej Brytanii.

Dawano się słyszeć nie raz, że marynarka parowa z powodu obszerności miejsca jakiego potrzebują węgiel i maszyny, nie da się łatwo zastosować do handlowych transportów długokursowych. Po części może to być prawdą, ale jednakże Anglia i Stany Zjednoczone, których wyroby powszechnie wiele miejsca potrzebują, pokrywają dziś wszystkie morza dzielnemi parowcami swemi. A przytem, czyż z każdym dniem nie odkrywają się nowe pokłady węgla kamiennego, na najodleglejszych punktach kuli ziemskiej? Nieczyje wyroby tak łatwo nie dałyby się przewozić na parowcach, jak wyroby francuskie, bo te po największej części mało miejsca potrzebują, jako towary zbytłkowe, galanteryjne, artykuły mody i t. d. — Ważny to powód dla Francyi, żeby się spieszyła z zaprowadzeniem tego szybkiego i cudownego środka transportowego.

Francya.

(Nowiny Dworu. — Emisja nowych obligów. — Album dla Królowy Wiktorii. — Wiadomości bieżące.)

Paryż, 21. stycznia. Cały korpus dyplomatyczny odwiedzał dziś chorego Cesarzewicza.

— Powiadają, że Wielki książę Konstanty przybędzie tu dopiero 15. lutego i zamieszka nie w Tuileryach lecz w pałacu Elysee. Kardynał Morlot, Arcybiskup z Tours, przybył do Paryża, jak powiadają na zaproszenie Cesarza.

— Na giełdzie oczekują wkrótce emisji rozmaitych nowych papierów, między którymi wymieniają akcje kolei lombardzko-weneckiej, kolei Franciszka Józefa i hiszpańskiego towarzystwa Credit mobilier. Tutejszy adwokat Chaix d'Est-Ange, któremu uwięzieni rojaliści w Neuenburgu poruczyli swoją obronę, miał podług zawartej z nimi ugody otrzymać w razie zawieszenia procesu wynagrodzenie w sumie 200.000 franków. Jak słyhać została mu już wypłacona ta suma.

— Przepyszne album, które paryska rada miejska zamówiła u najznakomitszych artystów na pamiątkę pobytu Królowy Wiktorii w Paryżu, zostało temi dniami ukończone i odesłano go natychmiast Jej król. Mości do Londynu.

— Z cesarskiego parku artylerii w Vernon przybyło do Rouen 110 wozów pociągowych i 635 pak zawierających rozmaite materyały do fabrykacji wozów, a z Rouen mają być zabrane do Algieryi.

— Depesza z Bagdadu donosi, że na dniu 22. grudnia r. z. ogłoszono tam wypowiedzenie wojny Anglii. Angielski korpus ekspedycyjny, liczący 40 okrętów transportowych i 2 paropływy, znajdował się podług tej depeszy pod Buszyrem, a miasto Buszyr nie było w stanie się bronić.

Szwajcarya.

(Posel nadzwyczajny.)

Berna, 19. stycznia. Dr. Kern wyjeżdża napowrot do Paryża w nowej misji i z charakterem posła nadzwyczajnego przy dworze Jego Mości Cesarza Francuzów. Instrukcje dane mu wczoraj, upoważniają go reprezentować federację szwajcarską na konferencyach, które się w sprawie neuenburgskiej niebawem zebrać mają.

Włochy.

(Deputacye Izby Króla. — Wydatki na ambasady. — Reformy w państwie kościelnem. — Rocznica urodzin Króla Neapolitańskiego.)

Na dniu 18. b. m. udawały się deputacye obu izb piemonckich do Jego Mości Króla, by mu doręczyć adres odpowiedzi na mowę od tronu. Jego król. Mość odpowiedział między innemi: „Wyznaję z przyjemnością, że dotąd zawsze znajdowałem dobrowolną pomoc w narodzie i jestem przekonany, że mogę polegać na jego miłości i patriotyzmie nawet wtedy, gdyby chodziło o inne i większe ofiary.“

Wkrótce po otworzeniu parlamentu doręczony został członkom obu izb budżet ministerstwa spraw zagranicznych na rok 1858; rubryka: „Wydatki na ambasady w Wiedniu“ niejest w nim zawarta; natomiast znajduje się utrzymywana już od kilku lat rubryka: „Tymczasowe pełnomocnictwa.“

— Z nowym rokiem nastąpiła w Państwie kościelnem ważna reforma, przywrócenie niższych sądów w miejscach zanadto odległych od stolicy dystryktu. Jestto wielkie dobrodziejstwo dla mieszkańców wielu okolic, gdyż ukrótca znacznie dotychczasową procedurę sądową i uchyla nadużycia prokuratorów. Rozporządzeniem Jego Eminencyi kardynała Roberti zaprowadzone zostały z początkiem tego miesiąca nowe sądy niższe w miejscach Olevano, Zagarolo i Rocca di Papa w obwodzie Comarca di Roma.

— Rocznice urodzin Jego Mości Króla Neapolu obchodzono z szczególną świetnością i najszczerzym udziałem ludności.

Danja.

(Sprawa cła na Sundzie.)

Dziennikowi *Börsenhalle* donoszą: „Podług najnowszych doniesień z Kopenhagi rozpoczęły się 15. b. m. ostateczne obrady konferencyi w sprawie cła na Sundzie i postępują tak pomyślnie, że już w połowie lutego można spodziewać się stanowczego zawarcia traktatu względem spłacenia indemnizacyi. Prac konferencyi nie utrudniają już żadne ważniejsze przeszkody, gdyż wszyscy główni jej uczestnicy zgadzają się tak co do zasady jak i sposobu spłacenia, a odmienne zdania kilku podrzędniejszych państw niemoga już przeszkodzić zawarciu traktatu. Jak się zdaje, nastąpią co do terminów spłacenia osobne umowy między Danją i pojedynczymi uczestnikami, wszelkie zaś inne postanowienia objęte zostaną wspólnym traktatem.“

Szwecya.

(Uchwały sejmowe.)

Sztokholm, 12. stycznia. Komitet długu państwa postanowił dziś oświadczyć się za przyjęciem projektu budowy kolei żelaznych. Podług tego projektu zbudowanoby kosztem państwa północną, zachodnią, północno-zachodnią, południową i wschodnią kolej główną, a nadto jedną kolej komunikacyjną. — Wydział konstytucyjny oświadczył się 15 głosami z 22. przeciw przyjęciu królewskich propozycji względem zmian i dodatków w ustawie z 5. maja 1815 o składzie tymczasowego rządu.

Królestwo Polskie.

(Ułaskawienie.)

Warszawa, 20. stycznia. *Gazeta Warszawska* donosi: Najjaśniejszy Pan na przedstawienie Namiestnika królestwa, najmiłościwiej raczył przebywającemu we Francyi wychodźcy polskiemu

Józefowi Dąbskiemu powrócić do królestwa Polskiego na zasadach najwyższego Ukazu z dnia 27. maja 1856.

Rosya.

(Mianowania w dyplomacji. — Wiadomości bieżące. — Literatura i prasa publiczna.)

Petersburg, 18. stycznia. Poseł tutejszy przy dworze hallowerskim p. Fenton mianowany został posłem przy sejmie związkowym w Frankfurcie. — Posła w Washingtonie p. Stoeckla mianowano posłem i nadzwyczajnym ministrem. — Hrabia Adlerberg polecił dyrektorowi urzędu pocztowego w Petersburgu Pryaniczkowi dyrekcję poczty krajowej. — Potąd musieli szeregowi pełnić służbę wojskową przez 20 lat nieprzerwanie, lecz teraz dozwolono ukazem cesarskim puszczać na urlop nieograniczony po wysłużeniu lat 15, a niekiedy także już po wysłużeniu lat 7miu.

— Literatura tegoczesna wzbogacona została od dwóch lat kilku nowymi dziełami. Handel i przemysł znalazły bardzo zdolnych uprawiaczy na polu ekonomii politycznej. Liczba dzienników politycznych niepomnożyła się. Oprócz dzienników *Journal de St. Petersburg* (w języku francuskim) i niemieckiej gazety petersburskiej wychodzą już jak przedtem *Invalide* organ wojskowości i ministerstwa wojny; *Pszczola północna*, własność rady państwa, *Grecca*, rosyjska gazeta petersburska, zwana pospolicie dziennikiem akademii, jeden z największych, najlepszych i uajwięcej czytanych dzienników tutejszych; dziennik Senatu, czyli zbiór ukazów i ustaw, a na koniec wydawane miesięcznie dzienniki marynarki *Morskoj Zbornik* i innych ministerstw. — Temi dniami wyszła tu ciekawa książka o czynności misji duchownej w Pekingu. Jestto trzeci tom obszernego dzieła o Chinach i zawiera historyczne data o upadku dynastji Mingów, uwagi pewnego Chincezyka o Nangasaki i t. p.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 24. stycznia. *Monitor* donosi: Ich Mość Cesarstwo przyjmowali wczoraj perskiego ambasadora Feruk Khana. W przemowie swojej ubolewał Cesarz nad wojną między Persją a jednym z najściślejszych swoich sprzymierzeńców, i oświadczył, że pragnie przywrócenia trwałego pokoju za pomocą misji Feruk Khana. — Wczoraj wieczór renta 3% 67.87.

Mnichów, 24. stycznia. Wyszło rozporządzenie, mocą którego zagraniczne pieniądze papierowe bez względu na wartość nominalną nie mogą już być używane w handlu w Bawaryi przy wypłatach. Wyjęte z pod tego rozporządzenia są tylko banknoty austriackie.

Wiadomości handlowe.

(Targ na bydło we Lwowie.)

Lwów, 27. stycznia. Spęd bydła rzeźnego na targu wczorajszym liczył 192 wołów i 30 krów — razem 222 sztuk, których w 8 stadach po 16 do 48 sztuk z Dawidowa, Stryja, Lesienic, Rozdołu, Bóbrki i Żółkwi na targowicę przypędzono. Z tej liczby sprzedano — jak nam donoszą — na targu 163 wołów i 30 krów na potrzeb miasta i płacono za krowę, mogącą ważyć 210 więd. funt. mięsa i 30 funt. łożu 47r.30k.; wół zaś, którego szacowano na 370 funt. mięsa i 40 funt. łożu, kosztował 77r.30k. m. k.

Kurs lwowski.

Dnia 27. stycznia.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski mon. konw.	4	46	4	49
Dukat cesarski " "	4	49	4	52
Półimperyj zł. rosyjski " "	8	23	8	27
Rubel srebrny rosyjski " "	1	37½	1	38½
Talar pruski " "	1	32	1	34
Polski kurant i pięciolotówka " "	1	12	1	13
Galicyj. listy zastawne za 100 złr. } bez kuponów	81	30	82	—
Galicyjskie obligacje indemnizacyjne }	78	30	79	5
5% Pożyczka narodowa }	84	30	85	—

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 27. stycznia.

	złr.	kr.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po	—	—
" sprzedał " " 100 po	82	—
" dawał " " za 100	81	30
" żądał " " za 100	—	—
Wartość kuponu od 100 złr.	—	17½

Wiedeński kurs papierów.

Dnia 24. stycznia.

	złr.	kr.	w przecięciu
Obligacje długu państwa 5% za sto 82½ 1/2 3/4	82½	1/2	82½
detto pożyczki narod. 5% " 81½	81½	—	81½
detto " " 4½% " —	—	—	—
Pożyczka z losami z r. 1834 " 132½ 132	132½	132	132½
detto " z r. 1839 " 109	109	—	109
detto " z r. 1854 " —	—	—	—
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850 5% —	—	—	—
Obl. indemn. Niż. Austr. 5% 88½ 88½	88½	88½	88½
detto galicyjskie i węgierskie 5% 79½ 3/4 80	79½	3/4	79½
detto krajów koron. 5% —	—	—	—
Akeye bankowe 1025 1028	1025	1028	1026
Bankowe listy zastawne 5% z term. wypłaty za 12 miesięcy za 100 złr. —	—	—	—

	za sto	w przecięciu
Akeye n. a. Tow. eskp. na 500 złr. —	—	—
Akeye austr. Instyt. kredyt. handlu i przemysłu na 500 złr. (30% wpłacone) 290½ 289½	290½	289½
Akeye c. k. uprzyw. tow. wschod. kolei żel. państwa na 200 złr. czyli 500 franków —	—	—
detto na 130 złr. czyli 325 frank. —	—	—
Akeye kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 złr. 232½ 2317	232½	2320
Akc. kol. Budziń.-Lincko-Gmundz. na 250 złr. —	—	—
Akeye kolei Cesarzowy Elż. na 200 złr. 201½	201½	201½
Akeye południowo-póln. niem. kolei komunikacyjnej na 200 złr. 213½	213½	213½
Akeye kolei nadeisańskiej na 200 złr. —	—	—
Akeye lomb. wen. kolei żel. na 192 złr. —	—	—
Akeye Dunajskiej żeglugi parowej na 500 złr. —	—	—
Akeye austr. Lloyd'a w Tryeście na 500 złr. —	—	—

Wiedeński kurs weksłów.

Dnia 24. stycznia.

		w przecięciu.
Amsterdam za 100 holl. złotych 88½	88½	2 m.
Augsburg za 100 złr. kur. } 106½ 1/2 l.	106½	uso.
Berlin za 100 tal. prus. —	—	3 m.
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę 24½ fl. 105½ 1/4 3/8 l.	105½	3 m.
Genua za 300 lire nowe Piemont. —	—	2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank. 78½ 1/4 3/8 l.	78½	2 m.
Lipsk za 100 talarów —	—	2 m.
Liwna za 300 lire toskań. —	—	2 m.
Londyn za 1 funt. sztrl. 10-17½ 16½ 16 17 l. 10-17½	17½	3 m.
Lyon za 300 franków —	—	2 m.
Medyolan za 300 lire austr. 105 105 l.	105	2 m.
Marsylia za 300 franków 122½ 5/8 l.	122½	2 m.
Paryż za 300 franków } 122½ 5/8 3/4 i.	122½	2 m.
Bukareszt za 1 złoty Para —	—	31 T. S.
Konstantynopol za 1 złoty Para 448	448	T. S.
Cesarskie dukaty 87½	87½	Agio.
Dukaty al marco —	—	Agio

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 27. stycznia.

Oblig. długu państwa 5% 83; 4½ —; 4% —; 4% z r. 1850 —; 3% —; 2½% —. Losowane obligacje 5% —. Losy z r. 1834 za 1000 złr. —; z r. 1839 136½. Więd. miejsko bank. —. Węgiers. obl. kamery nadw. —. Akeye bank. 1030. Akeye kolei póln. 2280. Głognickiej kolei żelaznej —. Oedenburskie —. Budwajskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 568. Lloyd —. Galic. listy zast. w Wiedniu —. Akeye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego a 500 złr. — złr.

Amsterdam l. 2 m. —. Augsburg 105½ 3 m. Genua — l. 2 m. Frankfurt 104½ 2 m. Hamburg 77½ 2 m. Liwna 106½ l. 2 m. Londyn 10-13½ 2 m. Medyolan 104½. Marsylia —. Paryż 121½. Bukareszt 266. Konstantynopol —. Smyrna —. Agio duk. ces. 8½. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —; lit. B. —. Lomb. —. 5% niż. austr. obl. indemn. —; innych krajów koron. —. Renty Como. —. Pożyczka z r. 1854 109½. Pożyczka narodowa 85½. C. k. austr. akeye skarb. kolei żelaz. po 500 fr. — fr. Akeye c. k. uprzyw. zakładu kredyt. 296. Hypotekar. listy zastawne —. Akeye zachodniej kolei żelaznej 201½.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 27. stycznia.

Hr. Borkowski Sew., z Szuparki. — Hr. Badeni Wład., c. k. szambelan, z Suchorowa. — PP. Reszetyłowicz Tymoteusz, z Złoczowa. — Kownacki Józef, z Ponikwy. — Komarnicki Wład., z Jackowiec. — Czermiński Juliusz, z Glińska. — Biliński Feliks, z Olszanki. — Biliński Jan, z Huty. — Obniski Wiktor, z Mycowa. — Jaworski Apol., z Ordowa. — Torosiewicz Maurycy, z Ostrowa. — Zgadziniński Konst., z Ulicka. — Zbrożek Kazimierz, z Wierzbiana. — Kawecki Wiktor, z Boniowa. — Strachocki Józ., z Rudnik.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 27. stycznia.

PP. Uhrynowski Jan, do Czerniowiec. — Nowacki Kazimierz, do Tejsarowa. — Dobrzański Wład., do Daszowa. — Kirchmajer Jan, do Dembicy.

Przegląd

spostrzeżeń meteorologicznych i stanu atmosfery we Lwowie w roku 1856.

Średni stan barometru:

W zimie 325.573 linii paryskich w porównaniu z rokiem 1855 o 671" wyższy.
Na wiosnę 325.582 linii paryskich w porównaniu z rokiem 1855 o 678" wyższy.
W lecie 325.963 linii paryskich w porównaniu z rokiem 1855 o 0.374" niższy.
W jesieni 326.942 linii paryskich w porównaniu z rokiem 1855 o 0.067" niższy.
W całym roku 326.015 linii paryskich w porównaniu z rokiem 1855 o 0.476" wyższy.

A w porównaniu z 20letniem przecięciem o 0.665" niższy.

Średnia temperatura powietrza:

W zimie — 2.30° R. w porównaniu z 1855 o 1.51° wyższa.
Na wiosnę + 5.23 " " " 0.75 niższa.
W lecie + 13.69 " " " 2.36 "
W jesieni + 5.76 " " " 1.09 "
W całym roku + 5.56 " " " 0.03 "

A w porównaniu z 20letniem przecięciem o 0.03 niższa.

Średni nacisk parys. w liniach paryskich:

W zimie 1.522" w porównaniu z 1855 o 0.219" wyższy.
Na wiosnę 2.576 " " " 0.128 niższy.
W lecie 4.703 " " " 0.808 "
W jesieni 2.924 " " " 0.090 "
W całym roku 2.931 " " " 0.202 "

Srednia wilgoć powietrza:

W ziemie	86.24	linii par. w porównaniu z 1855 o 0.13 p. l. mniej
Na wiosnę	73.34	" " " 3.19 " "
W lecie	73.76	" " " 1.27 " więcej
W jesieni	80.15	" " " 1.74 " "
W całym roku	78.37	" " " 0.08 " "

Ilość śniegu i deszczu na miarę paryską:

W ziemie	66.31	" w porównaniu z 1855 o 0.27 " mniej.
Na wiosnę	87.20	" " " 50.46 " "
W lecie	111.57	" " " 17.96 więcej.
W jesieni	47.78	" " " 21.44 " "
W całym roku	312.86	" czyli 26"0.86" 10.79 " "

W porównaniu z 20letniem przecięciem 0.11" więcej.

Wysokość śniegu niestopionego na miarę paryską:

W ziemie	250	" w porównaniu z 1855 o 371" mniej.
Na wiosnę	111	" " " 168" "
W lecie	—	" " " — " "
W jesieni	161	" " " 152" więcej.
W całym roku	522	" czyli 43"6" 387" czyli 32"3" m.

Liczba dni, w których padał śnieg i deszcz.

W ziemie	41	w porównaniu z 1855 o 12 mniej.
Na wiosnę	41	" " " 7 " "
W lecie	39	" " " 1 więcej.
W jesieni	26	" " " — " "
W całym roku	147	" " " 18 mniej.
W porównaniu z 20letniem przecięciem	o 17	mniej.

Liczba dni, w których tylko śnieg padał:

W ziemie	27	w porównaniu z r. 1855 o 11 mniej.
W jesieni	17	" " " 1 więcej.
W lecie	—	" " " — " "
W jesieni	11	" " " 9 więcej.
W całym roku	55	" " " 8 więcej.

W porównaniu z 20letniem przecięciem o 1 mniej.

Liczba dni mglistych:

W ziemie	19	w porównaniu z r. 1855 o 8 więcej.
Na wiosnę	10	" " " 8 " "
W lecie	2	" " " 1 " "
W jesieni	7	" " " — " "
W całym roku	38	" " " 17 " "

Gradu nie było w tym roku.

Grzmoty:

W ziemie	—	w porównaniu z r. 1855 o 1 mniej.
Na wiosnę	1	" " " 6 " "
W lecie	12	" " " — " "
W jesieni	1	" " " — " "
W całym roku	14	" " " 7 " "

W porównaniu z 20letniem przecięciem o 2 mniej.

Srednia elektryczność powietrza podług skali na 8°:

W ziemie	3.948	w porównaniu z r. 1855 o 0.10 większa.
Na wiosnę	3.86	" " " 0.88 " "
W lecie	4.86	" " " 1.29 " "
W jesieni	3.21	" " " 2.07 mniejsza.
W całym roku	3.85	" " " 0.20 " "

Ozonometr Schönbeina pokazywał:

W ziemie	6.69	w porównaniu z r. 1855 o 1.61 więcej.
Na wiosnę	6.92	" " " 0.60 " "
W lecie	5.29	" " " 0.07 " "
W jesieni	6.02	" " " 0.28 " "
W całym roku	6.23	" " " 0.64 " "

Cyanometr Saussure pokazywał:

W ziemie	6.8	w porównaniu z r. 1855 o 1.2 mniej.
Na wiosnę	6.9	" " " 1.6 " "
W lecie	7.3	" " " 0.8 więcej.
W jesieni	6.6	" " " 0.8 mniej.
W całym roku	—	" " " 0.7 mniej.

Stan pogody:

W ziemie	dni 4	pog. 6	mało, 41	mocno, 42	całkiem pochm.
Na wiosnę	" 4	" 24	" 49	" 15	" " "
W lecie	" 1	" 27	" 54	" 10	" " "
W jesieni	" 8	" 15	" 54	" 14	" " "
W całym roku	" 72	" 72	" 198	" 81	" " "

W porów. z r. 1855 o dni 4 pog. więcej, 5 mało mniej, 13 mocno więcej, 11 całkiem pochm. mniej.

Kierunek wiatru:

W ziemie	Zach. i Połudn. słaby a przez 3 dni gwałtown. Zachodni
Na wiosnę	Zach. i Północ. " a " 9 " Z. Półn. Z. i Półn.
W lecie	Zach. i Połudn. " a " 4 " Półn. Zach. i Zach.
W jesieni	Zach. i Połudn. " a " — " — " —
W całym roku	Zach. i Połudn. " a " 16 " Zach. Pół. Z. i Półn.

Dr. R.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 26. stycznia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6. god. zrana	319.59	+ 1.1°	93 2	południowy	sł. śnieg
2. god. popoł.	319.82	+ 1.0°	97 7	"	cichy mgła
10. god. wiecz.	320.21	0 0°	95 5	zachodni	sł. śnieg

Wysokość śniegu 7."

T E A T R.

Dziś: Produkcya 'Tancerzy nadpowietrznych. poprzedzi komedya polska: „Nieprzyjaciel kobiet."

KRONIKA.

W niedzielę dnia 25. stycznia r. b. umarł we Lwowie JW. najprzewieźniejszy JM. ksiądz Jan Bocheński, biskup Rozenski in partibus, Sufragan Jego Eminencyi Kardynała Metropolity Halickiego, Arcybiskupa Lwowskiego obrz. gr. kat., jeneralny wikaryusz, prezes metropolitalnego konsystorza, dziekan lwowskiej gr. kat. metropolitalnej kapituły, prezes komisji instytutu wdów i sierót po gr. kat. księżach archidiecezyi lwowskiej, rzeczywisty członek e. k. galicyjskiego agronomicznego towarzystwa, przeżywszy 74 lat.

Solenny obrzęd pogrzebowy odprawił się dziś (28.) po nabożeństwie w gr. kat. archikatedralnej cerkwi św. W. M. Jerzego.

Z wydanego właśnie szematyzmu: „Familiae Clericorum Regularium Scholaram Piarum Provinciae Bohemiae, Moraviae et Silesiae“ na rok 1857 i z kilku szczegółów podanych w dzienniku „Bohemia“ pokazuje się, że zasłużony pod względem wychowania młodzieży zakon Piarów w Czechach, Morawii i na Szląsku liczył w zeszłym roku 207 członków, między tymi 197 księży, 5 kleryków, 4 nowicyantów i 1 braciszka. Nieznaczną liczbę kleryków i nowicyantów przypisać trzeba jedynie szczupłym funduszom zakonu, w porównaniu z rozległą jego czynnością pedagogiczną, co naturalnie niedozwala zakonowi pomnażać wedle potrzeby sił swoich. W Czechach liczył ten zakon 9 kolegiów (Praga, Szlan, Beneschau, Litomyśl, Reichenau, Brůx, Junghunzlau, Hayda i Budwais) i 2 rezydencje (Brandeis i Beraun) z 97 członkami; w Morawii 7 kolegiów (Kromierzyż, Strażnica, Trübau, Lipnik, Altwasser, Freiberg i Nikolsburg) i 2 rezydencje (Gaja i Auspic) z 85 członkami; na Szląsku 2 kolegia (Freudenthal i Weisswasser) z 10 członkami; 9 księży z zakonu Piarów znajdujących się przy Terezyanum w Wiedniu, 6 nie należy do żadnego kolegium. Najliczniejsze kolegia są w Pradze (22 księży), Nikolsburgu (19 księży, 2 kleryków i 1 braciszek), w Kromierzyżu (17 księży), w Litomyślu (16 księży, 1 kleryk); najmniejsza z pomiędzy czeskich są Hayda (5 księży), Beneschau (4), Szlan, Brandeis (po 3) i Beraun (z 2 członkami). Co do czasu założenia są najstarsze kolegia w Nikolsburgu, Strażnicy i Lipniku, od roku 1631, 1633 i 1634. Po tych następuje zaraz kolegium w Litomyślu, fundacyi pani Febronii Pernstein z roku 1640, i kolegium w Schlan, które założył hrabia Bernard Martinic w roku 1685. Kolegium praskie, jedno z najmłodszych, datuje się od roku 1752. Liczba uczniów we wszystkich szkołach pijarskich wynosiła w roku 1856 — 7798, a mianowicie 2308 w 10 gymnaziach, 4819 w 22 szkołach głównych i 673 w 8 niższych szkołach realnych. Z tego przypada na Czechy 4 wyższe i 2 niższe gymnazyja z 1527 uczniami, 10 szkół głównych z 2298, i 3 szkoły realne z 220

uczniami. W ogóle więc liczył ten zakon w Czechach 19 zakładów naukowych i 4045 uczniów.

— Czytamy w Gazecie Warszawskiej: W ciągu roku zeszłego w mieście Warszawie z chorób panujących najwięcej grasowały zimnicy czyli febry, prawie przez cały rok, zostawiając po sobie niekiedy zatkanie trzewów brzusznych i wodną puchlinę. Oprócz tego w początku roku panowały zapalenia płuc, szkarlatyna i koklusz u dzieci. W środku roku pojawiły się tyfusy, biegunki, odra i ospa rodnia, a u osób, które miały szczepioną, ospa wietrzna. Pod koniec roku panowała ospa, lecz w mniejszym stopniu, nadto odra, szkarlatyna i choroby zapalne mianowicie płuc i gardła, nakoniec bardzo często róża. — W miesiącu wrześnieu pojawiła się na Pradze zaraza bydła rogatego, księgosuszem zwana, wprowadzona przez wola rasy stepowej na konsumpcję sprowadzonego, lecz ta przez wybiecie chorych sztuk 12 i podejrzanym przez swe zetknięcie z choremi sztuk 9, razem sztuk 21 i następnie oczyszczenie st. nowisk, w krótkim czasie usmierzona została. — Zaszczepiono w ciągu roku ospe ochronną z pomyslnym skutkiem u dzieci płci męskiej 1631, płci żeńskiej 1498, razem 3129 a zatem więcej o 2600 niż w roku 1855. — Wód mineralnych sztucznych używało w zakładzie przy ogrodzie Saskim osób 1152, przy ogrodzie Krasińskich 1145, razem osób 2297. — Lekarzy cywilnych w służbie rządowej było 50, wolno praktykujących chrześcian 47, starozakonnych 15, wojskowych przy stałych szpitalach 36, z pulkami konsystujących 16, razem 164; — weterynarzy rządowych: wolno praktykujących chrześcian 15, starozakonnych 7, razem 26; akuszerów rządowych 5, wolnopraktykujących chrześcianek 164, starozakonnych 25, razem 194.

— Dnia 10. b. m. obchodziła ces. akademja umiejętności w Petersburgu rocznicę swej fundacyi uroczystym publicznym posiedzeniem. Członkami honorowymi obrani zostali między innymi: prezydent rady państwa książę Orłow; namiestnik Królestwa Polskiego książę Gorczakow; ministrowie hrabia Adlerberg, książę Gorczakow i tajny radca Brock; pierwszy ochmistrz dworu baron Mayendorf i wojenny jeneral-gubernator, jeneral adjutant Ignatiew. Korespondentami mianowano: w oddziale fizyczno-matematycznym p. Haidinger w Wiedniu; w oddziale rosyjskiego języka i literatury pp. Miklosieza w Wiedniu i Erbena w Pradze.

Przy dzisiejszej Gazecie Nr. 4. Rozmaitości.